

ئايگول ئابدەت

سەھرا قىزى

2

تەكلىماكان ئۇيغۇر نەشرىياتى

ئايگۈل ئابلەت

سەھرا قىزى

تەكلىماكان ئۇيغۇر نەشرىياتى

ئايگۈل ئابلەت

سەھرا قىزى

تەكلىماكان ئۇيغۇر نەشرىياتى

2008 - يىل 3 - ئاي ئىستانبۇل

www.uyghurweb.net

Baskı-cilt: bayrak Mat·Ltd·Şti
Mart 2008

İrtibat adresi: Yendidoğan mh 41· sok No: 7/4

Zeytinburnu – İstanbul

Tel: 02126798688 05324144055

مۇندەرىجە

- 5.....سلام كىتابخان!
- 7.....ئۇستازلارغا
- 10.....رەھىمىتىم
- 12.....دوستلىرىم
- 14.....بۇلىقىم
- 15.....يوللىرىڭغا قاراپ
- 17.....بۇلبۇل بولۇپ سايرايىمەن
- 18.....غۇنچە مەن
- 20.....ھەي قوزچاق
- 22.....بىزگە ۋەتەن بەك كېرەك
- 24.....ئۈمىد بىلەن ياشايمىز
- 26.....ئۇزاق ئەمەس
- 27.....ئۇيغۇر ئوغللىمەن
- 29.....جان قوزام
- 31.....كۈلۈپ كەتمەڭ، كىچىك دېمەڭ
- 33.....ھىلىگەر تۈلكە
- 34.....مۈشۈك بىلەن چاشقان
- 36.....توشقان بىلەن ئۆردەك

- 38.....كەپتەر بىلەن قاغا
- 40.....يول
- 42.....ئۇيغۇر قىزى سەن
- 44.....سۆيسەم
- 45.....يىغلىما قىز
- 47.....سەھرا قىزى
- 50.....يارىشىپتۇ
- 52.....ھەيران
- 55.....جان ئانا
- 58.....چۈش
- 63.....باغۋەننىڭ زارى
- 68.....قۇتۇلايلى
- 71.....دوكتورلارغا
- 74.....خۇش كەلدىڭ رامزان
- 76.....ئەقىللىق يىگىت
- 79.....كۆل بويى (بېيىت)
- 86.....ئىللەت ۋە خىپىلەت (داستان)
- 111.....نورۇزخان ۋە نورۇز بوۋاي (ئىپىزوت)

تەلىم بەرسۇن ئۇستازلار دەپ،
بىلگىنىنى كۆپراق.

ئوقۇپ بولۇپ يازغىنىمنى،
مەنسىتمەستىن كۈلۈپ كەتمەڭ.
ئاران قىلغان ئەمگىكىمنى،
شاڭخو قىلىپ يوق قىلىۋەتمەڭ.

2007 - يىل 3 - ئاينىڭ 16 - كۈنى مېيۇنخېن

سىگانلىقنىڭ دەردىنى ،
ھەجەپ بەكمۇ تارتىپ كەتتىم .
نەدىن كەلدىڭ دەپ سورىسا ،
تىلىنى بىلمەي قىيىنلىپ كەتتىم .

قانداق قىلىپ 11 يىلنىڭ ،
تېز ئۆتكىنىنى بىلمىدىم .
قانداق قىلىپ ساچلارنىڭ ،
چار بولغىنىنى بىلمىدىم .

كۆز ئالدىغا كەلتۈرسەم ،
مىللىتىمنىڭ نالىسىنى .
ئىچ - ئىچىمدىن ئۆكۈنۈمەن ،
بوش ئۆتكۈزگەن كۈنلىرىمنى .

بىسىمىلاھ دەپ باشلىدىم ،
بىلگىنىمنى ئازراق .

نادانلارغا يول ئاچقان،
دانشمەنگە رەھمەتتىم.
جامائەتكە خىزمەت قىلغان،
دەرنىكىمگە¹ رەھمەتتىم.
كۆڭۈل قويۇپ ئوقۇغان،
كۆپچىلىككە رەھمەتتىم.

¹ دەرنەك - جەمئىيەت، تەشكىلات دېگەن سۆز.

رەھىمىتىم

مىللەت ئۈچۈن ئىزدەنگەن،

ئاللىمىغا رەھىمىتىم.

ۋەتەن ئۈچۈن كۈرەش قىلغان،

كۈرەشچىمگە رەھىمىتىم.

ئانا تىلىدىن ئىلىم بەرگەن،

ئۇستازلارغا رەھىمىتىم.

ئالپىتىكىن مەكتىپىگە،

ھەممىمىزدىن ئاپىرىن.

مىللەت ئۈچۈن داۋا قىلغان،

داۋاچىمغا رەھىمىتىم.

ۋەتەن ئۈچۈن جېنى پىدا،

ئوغلانلارغا رەھىمىتىم.

كېلىڭ، كېلىڭ دوستلىرىم،

ئويناپ يۈرمەڭ دوستلىرىم،

ئۇيغۇرۇمنىڭ تارىخىنى،

ئىزدەپ ئۆگىنىڭ دوستلىرىم.

تۈگۈلگەن شۇ تۈگۈنچىنى،

شېشىپ ئۆگىنىڭ دوستلىرىم.

ئېچىلمىغان سىرلارنى،

ئېچىپ ئۆگىنىڭ دوستلىرىم.

2007 - يىلى مېيۇنخېن گېرمانىيە

دوستلىرىم

كېلىڭ، كېلىڭ دوستلىرىم،
چاپسان كېلىڭ دوستلىرىم.
ئالپتىكىن مەكتىپىدىن،
ئورۇن ئېلىڭ دوستلىرىم.

كېلىڭ كېلىڭ دوستلىرىم،
ئويناپ يۈرمەڭ دوستلىرىم،
ئۇيغۇر ئېلىپبەسىنى،
تىز ئۆگىنىڭ دوستلىرىم.

ئەگەر ئۆگىنىپ بولسىڭىز،
ئۇيغۇر ئېلىپبەسىنى،
ئوقۇپ بېقىڭ دوستلىرىم،
ئانا يۇرت ماۋزۇسىنى.

يوللىرىڭغا قاراپ

قاراپ - قاراپ يوللىرىڭغا،

زادى ھېرىپ قالمىدىم.

قاچان كېلەر ئانام دەپ،

پەقەت ئۇخلاپ قالمىدىم.

ئىشتىن ھېرىپ كەلگەندە،

خۇش بۇپ قالسۇن دېگەنتىم،

پاكىز قىلىپ ئۆيلەرنى،

تازىلاپ قويماي دېگەنتىم.

ھېرىپ - ئېچىپ كەلگەندە،

ھاردۇقى چىقسۇن دېگەنتىم،

تاتلىق قىلىپ تاماقلارنى،

ئېتىپ قويماي دېگەنتىم.

بۇلىقىم

بۇلدۇق - بۇلدۇق بۇلىقىم،
ھەجەپ تاتلىق سۇلىرىڭ.
ئىچىپ، ئىچىپ قانمايمەن،
توشۇپ زادى ھارمايمەن.

بۇلدۇق - بۇلدۇق بۇلىقىم،
ھەجەپ سۈزۈك سۇلىرىڭ.
ئەتراپىڭدا ئوينايمەن،
ساڭا قاراپ توپمايمەن.

بۇلدۇق - بۇلدۇق بۇلىقىم،
ھەر كۈنى ئاقار سۇلىرىڭ.
ئېقىپ كىرىپ باغلارغا،
رەڭ بېرىدۇ گۈللەرگە.

2007 - يىل 4 - ئاي مېيۇنخېن

بۇلبۇل بولۇپ سايرايىمەن

كېيىنەك بۇپ ئۇچىمەن،

بۇلبۇل بولۇپ سايرايىمەن.

ئەتىگەندە، سەھەردە،

گۈل - چېچەككە قونىمەن.

خۇشپۇراقلىق گۈللەرنىڭ،

پۇراپ ھىدىنى ئالىمەن.

شوراپ - شوراپ چېچەكلەرنىڭ،

شىرنىسىنى يىغمەن.

يىغىلغان شۇ شىرنىلەرنى،

ئاق چۆچەككە قۇيىمەن.

شىپا بولسۇن بىمارغا دەپ،

ھەر كۈنى ئويلاپ يۈرىمەن.

2007 - يىلى مېيۇنخېن گېرمانىيە

بىلىپ دادام مەقسىتىمنى، پارلە لىغىمىلاپ

سۆيۈپ كەتتى مەڭزىمگە.

مېنىڭ قىزىم چوڭ بوپتۇ دەپ،

سۆزلەپ كەتتى ھەممىگە.

2007 - يىل مېيۇنخېن گېرمانىيە

غۇنچە بولۇپ، خىلمۇ خىل،
گۈللەرگە رەڭ بېرىمەن.

غۇنچە بولۇپ، ھەر كۈنى،
ھاياتقا زوقلۇق بېرىمەن.

2007 - يىل مئیۇنخېن گېرمانىيە

غۇنچە مەن

قىزىل گۈلنىڭ غۇنچىسىمەن،

ئەتىراپىمىڭ غۇنچىسىمەن.

باغۋەنلەرنىڭ ئۆستۈرگەن،

ئارزۇ ئارمان دەرياسىمەن.

باغلاردىكى خۇش پۇراق،

رەيھانگۈلنىڭ غۇنچىسىمەن.

باغۋەنلەرنىڭ سىڭدۈرگەن،

مۇشەققەتلىك ئەجرىسىمەن.

غۇنچە بولۇپ سەھەردە،

قۇياشقا تەشنا بولىمەن.

غۇنچە بولۇپ، چېچەكلەپ،

سۇغا تەشنا بولىمەن.

ھەي ھەي قوزا، قوزچاق،
ھېس قىلدىڭمۇ قوزچاق.
ئانام ئەتكەن سۈت ئاشنىڭ،
تەمى شۇنداق تاتلىقكەن.
ئۇستاز بەرگەن بىلىمنىڭمۇ،
ئىلمى شۇنداق كۈچلۈككەن.

2007 - يىل مېيۇنخېن گېرمانىيە

ھەي قوزچاق

ھەي ھەي قوزا، قوزچاق،
ئويناپ ھاردىم قوزچاق،
قورساقلىرىم بەك ئاچتى،
كېتەيلىچۇ قوزچاق.

يۇغىن چاپسان قولۇڭنى،
كەلگىن شىرەگە قوزچاق،
ئانام ئەتكەن سۈت ئاشنى،
تەڭ يەيلىچۇ قوزچاق.

قورساقلارمۇ بەك تويدى،
ياتمايلىچۇ قوزچاق.
بېرىپ ئۇستاز قېشىغا،
بىلىم ئالايلى قوزچاق.

ھەي ھەي قوزا، قوزچاق،
ھېس قىلدىڭمۇ قوزچاق.
ئانام ئەتكەن سۈت ئاشنىڭ،
تەمى شۇنداق تاتلىقكەن.
ئۇستاز بەرگەن بىلىمنىڭمۇ،
ئىلمى شۇنداق كۈچلۈككەن.

2007 - يىل مېيۇنخېن گېرمانىيە

ھەي قوزچاق

ھەي قوزچاق

ھەي ھەي قوزا، قوزچاق،

ئويناپ ھاردىم قوزچاق،

قورساقلىرىم بەك ئاچتى،

كېتەيلىچۇ قوزچاق.

يۇغىن چاپسان قولۇڭنى،

كەلگىن شەرەگە قوزچاق،

ئانام ئەتكەن سۈت ئاشنى،

تەڭ يەيلىچۇ قوزچاق.

قورساقلارمۇ بەك تويدى،

ياتمايلىچۇ قوزچاق.

بېرىپ ئۇستاز قېشىغا،

بىلىم ئالايلى قوزچاق.

ئاق تېرەك، مەزمۇت تېرەك،
بىزگە ئانا بەك كېرەك.

كېلىڭ دوستلار قوغدايلى،
بىزگە ۋەتەن بەك كېرەك.

2007 - 2007 - مېيۇنخېن گېرمانىيە

بىزگە ۋەتەن بەك كېرەك

ئاق تېرەك، ئاپپاق تېرەك،

بىزگە دوستلار بەك كېرەك.

كېلىڭ دوستلار دوست بولايلى،

سىزمۇ بىزگە بەك كېرەك.

ئاق تېرەك، كۆك تېرەك،

بىزگە كۆپ كىتاب كېرەك.

كېلىڭ دوستلار ئۆگىنەيلى،

بىزگە كۆپ ۋاقىت كېرەك.

ئاق تېرەك، بوستان تېرەك،

بىزگە ئۇستاز بەك كېرەك.

كېلىڭ دوستلار قەدىرلەيلى،

ئۇنىڭ ئىلمى بىزگە كېرەك.

ئۈمىد بىلەن ياشايمىز،

مارسلارغا چىقىمىز،

ئۈمىد بىلەن ياشايمىز،

ئارزۇلارغا يېتىمىز.

2007 - يىل 2 - ئاي مېيۇنخېن گېرمانىيە

ئۈمىد بىلەن ياشايمىز،

ئۈمىد بىلەن ياشايمىز،

ئۈمىد بىلەن ياشايمىز،

تىنچ ئوكيان قىتئەلەردە،

ئۈمىد بىلەن ياشايمىز،

چول - جەزىرە باياۋاندا.

ئۈمىد بىلەن ياشايمىز،

غېربانە بۇ باغلاردا،

ئۈمىد بىلەن ياشايمىز،

كۆز ياشلىرىمىزنى تۆكمەيمىز.

ئۈمىد بىلەن ياشايمىز،

ھەر بىر مەنۇت دەقىقىدە،

ئۈمىد بىلەن ياشايمىز،

بوران - چاپقۇن كۈرەشلەردە.

ئۇيغۇر ئوغللىمەن

سەھەر تۇرۇپ ھەر كۈنى
مەن باغچىقا بارىمەن ،
كۆرۈپ ھەر خىل دوستلارنى
بىللە ئويىناپ يۈرىمەن .

ئۇ دوستۇممۇ سورايدۇ ،
بۇ دوستۇممۇ سورايدۇ ،
نەدە سېنىڭ يۇرتۇڭ دەپ ،
ھېچكىم زادى بىلمەيدۇ .

كۈلۈپ تۇرۇپ دوستلىرىمغا
شۇنداق سىرلىق قارىدىم ،
باشلىرىمنى لىڭشىتىپ
بوۋايلاردەك سۆزلىدىم .

ئۇزاق ئەمەس

دېمىشكىن ئىكەن

دېمىشكىن ئىكەن

دېمىشكىن ئىكەن

ئايىمۇ ئاسماندا ئىكەن ،
كۈنمۇ ئاسماندا ئىكەن .
بىزنىڭ كۆزلىگەن مەنزىل ،
بەكمۇ ئۇزاقتا ئىكەن .

2005 - يىلى

ئاسماندىكى ئايغىمۇ ،
چىقار ئىكەن ئادەملەر .
ئۇزاقتىكى مەنزىلگىمۇ ،
يېتەر ئىكەن ئادەملەر .

غەيرەت قىلغان ئادەملەرگە ،
ئاسمان دېگەن ئېگىز ئەمەس .
جۈئەت قىلغان ئادەملەرگە ،
مەنزىل دېگەن ئۇزاق ئەمەس .

2007 - يىلى مېيۇنخېن گېرمانىيە

جان قوزام

ياۋرۇپادا تۇغۇلۇپ،
ئويناپ كۈلۈپ چوڭ بولدۇم،
ئېلىپ ھەرخىل تەلىمنى
ياۋروچە «بوي»² بولدۇم.

كېلىپ ئانام يېنىمغا،
باشلىرىمنى سىلىدى،
دېدى ماڭا يالۋۇرۇپ،
كۆز ياشلىرىنى ئاققۇزدى.

ئىسمىڭ ئۇيغۇردۇر قوزام
جىسمىڭ ئوغۇلدۇر قوزام،
ئاناڭ تۇغۇلمىغان بۇ يۇرتتا
ئۆزۈڭ غېرىپتۇر قوزام.

² بوي — يىگىت.

خاندانلىقنىڭ خاندىكى

بۇغرا خاننىڭ نەۋرىسىمەن،

تارىخلاردا ئىز قالدۇرغان

باتۇر ئۇيغۇر ئوغللىمەن.

2007 - يىلى مىيۇنخېن گېرمانىيە

كۈلۈپ كەتمەڭ، كىچىك دېمەڭ

ھەي خالايق، خالايق،

قۇلاق سېلىڭ خالايق،

ئاڭلاپ بىزنىڭ ۋەدىمىزنى،

كۈلۈپ كەتمەڭ خالايق.

قاراپ بىزنىڭ تۇرقىمىزغا،

كىچىك دېمەڭ خالايق.

ئۇ تاغقىمۇ چىقىمىز،

بۇ تاغقىمۇ چىقىمىز،

سادىر پالۋاندىك بولۇپ،

باتۇر ئەزىمەت بولىمىز.

قول تۇتۇشۇپ ھەممىمىز،

مەختۇمسۇلانى قوغدايمىز،

چىن تۆمۈر باتۇر بولۇپ،

يالماۋۇزنى ئۆلتۈرىمىز.

گەپ ئاڭلىغىن جان قوزام،

مېنى دەردتە قويمىغىن،

ئوبدان ئوقۇ جان قوزام،

ئۈمىدىمنى ئاقلغىن. 2007 - يىلى مىيۇنخېن گېرمانىيە

2007 - يىلى مىيۇنخېن گېرمانىيە

دەلىمىنىڭ يولدا يېمىلىق

دەلىمىنىڭ رىئەتلىك

دەلىمىنىڭ ئالەم رەببى

دەلىمىنىڭ رىئەتلىك ئەمەل

دەلىمىنىڭ رەببى، رەببىمىز ئالىمىز

دەلىمىنىڭ رەببىمىز ئالىمىز

دەلىمىنىڭ رەببىمىز ئالىمىز

دەلىمىنىڭ رەببىمىز ئالىمىز

دەلىمىنىڭ رەببىمىز ئالىمىز

ھىلىگەر تۈلكە

تۈلكە دېگەن ھىلىگەر،
بىزنىڭ باغقا كىرىۋاپتۇ،
ھىلىگەرلىك قىلىپ يۈرۈپ،
ھەممە باغنى ئېلىۋاپتۇ.

تاتلىققىنا مېۋىلەرنىڭ،
ھەممىسىنى يەپ بوپتۇ.
يېگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى،
بۇرۇنلىرىدىن چىقىرىپ بوپتۇ.

تويىمغۇرلۇق قىلىۋېرىپ،
ھەممە يەرگە چاڭ ساپتۇ،
قانداق قىلىپ ئۆلەرنى
ئۆزى بىلمەي يېتىپ قايتۇ.

2007 - يىل 4 - ئاي مېيۇنخېن

ئوقۇپ، بىلىم ئالىمىز،

ئىلىم - پەننى قازىمىز،

مەھمۇد قەشقىرى بولۇپ،

كەشپىياتچى بولىمىز.

لاچىن بولۇپ ئۇچىمىز،

بۈركۈت بولۇپ قونىمىز،

ۋەتىنىمىز تۈركىستانغا،

مەڭگۈ ئىگە بولىمىز.

تەڭرىتاغنىڭ چوققىسىغا

كۆك بايراقنى تىكىمىز!

2007 - يىلى مىيۇنخېن گېرمانىيە

ئەقلىڭ بولسا مۈشۈكچىلىك،
سەنمۇ پۇراپ يۈرسەڭچۇ،
نەدە ئۆتەر بىر كۈنۈم دەپ،
ماراپ ئىزدەپ يۈرسەڭچۇ.

كس كس چاشقان بولساممۇ،
قۇيرۇقۇمنى قىسمايمەن،
ئۇياتسىز شۇ مۈشۈكتەك،
كۆزنى يۈمۈپ يۈرمەيمەن.

2007 - يىل مېيۇنخېن گېرمانىيە

مۈشۈك بىلەن چاشقان

مىئا - مىئا مۈشۈكۈم،
مىياڭلاپلا يۈرۈيسەن،
پۇراپ، پۇراپ يەپ بولۇپ،
كۆزنى يۈمۈپ ياتسەن.

تاتلىقنىمۇ يەپ بولدۇڭ،
ئاچچىقنىمۇ يەپ بولدۇڭ،
ماڭا كەلگەن ئامەتنىڭ
ھەممىنى سەن ئەپ بولدۇڭ.

كس - كس، كس - كس چاشقانچاق،
كسىلدىماي ياتساڭچۇ،
مۈشۈك بىلەن تەڭ بولغۇچە،
قۇيرۇقۇڭنى قىساڭچۇ.

ئۆردەك مەن دەپ يۈرۈيسەن،

ھاكاۋۇرلۇق قىلسەن،

سېستىق قىلىپ پاكىز كۆنى،

كېرىلىپلا يۈرۈيسەن.

2007 يىلى مىيۇنخېن گېرمانىيە

توشقان بىلەن ئۆردەك

ئاپپاق، ئاپپاق توشقانجان،

تىك- تىك سەكرەپ يۈرۈيسەن،

ياپپىشىللىق چىمەنزارنىڭ،

ھۇزۇرنى ئالسەن.

كىرىپ قالساق ئۆيۈڭگە،

بىزنى كۆرۈپ قاچسەن،

كىرلەتتىڭ دەپ ئۆيۈمنى،

بىزدىن خاپا يۈرۈيسەن.

ئۆردەك، ئۆردەك ئۆردىكىم،

مەندىن خاپا بولمىغىن،

يېشىل چىملىق ئۆيلىرىمنى،

قارا پاتقاقلىق قىلمىغىن.

يالغۇز قالسا قالمادۇ،
بۆرە يېسە، يېمەمدۇ،
يالغۇز قالغان شورنى،
ئۆز پېشانىسىدىن كۆرمەمدۇ.

قارا - قارا قاغلىرىم،
كۆڭلى قارىلىق قىلماڭلار،
يالغۇز قالغان دوستۇڭلارنى،
ھەرگىز تاشلاپ قويماڭلار.

2007 - يىلى مېيۇنخېن گېرمانىيە

كەپتەر بىلەن قاغا

ئاپپاق - ئاپپاق كەپتەرلىرىم،
قايسى ياققا ئۇچتۇڭلار،
قول تۇتۇشۇپ تىزىلىپ،
كىمنى ئىزدەپ ماڭدىڭلار.

قارا - قارا قاغلىرىم،
كۈن پېتىشقا ئۇچتۇق بىز،
يالغۇز قالغان دوستلارنى،
ئەپ كېلىشكە ماڭدۇق بىز.

ئاپپاق - ئاپپاق كەپتەرلەر،
خۇيمۇ ئەخمەق بوپسىلەر،
يالغۇز قالغان دوست ئۈچۈن،
بەكمۇ ئۇزاققا ئۇچۇپسىلەر.

قايسى يولنى تاللاشنىڭ
ئۆزى قىيىن ئىش ئىكەن.

ئۆزىنى بىلگەن ئىنسانلار،
ئەقلى بىلەن تاللاش ئىكەن،
تاللاپ - تاللاپ ئاخىرى،
يورۇق يولغا چىقار ئىكەن.

ئۇخلاپ يۈرگەن ئىنسانلار،
چۈش كۆرۈپلا ياتار ئىكەن،
قايسى يولغا كىرىشىنى،
ئۆزى بىلمەي يۈرەر ئىكەن.

ۋىجدانى يوق ئىنسانلار،
غالجىر ئىتتەك قاۋار ئىكەن،
قاۋاپ - قاۋاپ ئاخىرى،
ئۆزى ھالاك بولار ئىكەن.

2006 - 10 - ئاي مېيۇنخېن گېرمانىيە

يول

ئۆزۈنمۇ يول ئىكەن،
پارلاقمۇ يول ئىكەن،
يۈرۈق تۈز، ئېگىزمۇ يول ئىكەن،
شەرەپ - نومۇسمۇ يول ئىكەن.

سەپەرمۇ يول ئىكەن،
ياخشىمۇ يول ئىكەن،
ئاتا - ئانا، قېرىنداشمۇ يول ئىكەن.
ئىمان - ئىنساپمۇ يول ئىكەن.

ئەگرى - بۈگرى، تۈيۈقمۇ يول ئىكەن،
ئىشقىلىپ بۇ دۇنيادا،
يوللارنىڭ تۈرى
ناھايتىمۇ كۆپ ئىكەن.

ئادەم بولۇپ ياشىماق،
ھاياتلىقتا شۇنداق تەس ئىكەن،

گۈزەللەرنىڭ گۈزىلى سەن،

دىلىمدىكى دىلىبىرىم سەن،

كۆكتىكى يۇلتۇز بولۇپ،

چاقناپ تۇرغان نۇرۇم سەن.

گۆھەرلەرنىڭ گۆھىرى، چولپانلارنىڭ چولپىنى سەن،

ھاياتىمنىڭ ھاياتى، ئۇيغۇرۇمنىڭ غۇرۇرى سەن،

ۋەتەن سۆيگەن ئوغلانلارنىڭ،

تا ئەبەتلىك دىلدارى سەن.

2007 - يىل 4 - ئاي مەيۇنخېن

ئۇيغۇر قىزى سەن

ئون بەش كۈنلۈك تولۇن ئايسەن،
بوينۇمدىكى تۇمارمىسەن،
يۈرىكىمنى كۆيدۈرگەن،
سۈمبۈل چاچلىق ئۇيغۇر قىزى سەن.

ئاسماندىكى ھۆر - پەرى سەن،
باغلاردىكى بۇلبۇل سەن،
مېنى مەھلىيا قىلدۇرغان،
خۇمار كۆزلۈك ئۇيغۇر قىزى سەن.

باغلاردىكى رەگمۇ رەڭ،
خۇش پۇراقلىق چىچەك سەن،
مېنى بېھۇش قىلدۇرغان،
جەننەتتىكى ئىپار سەن.

يىغلىما قىز

يىغلىما قىز، يىغلىما،
ماكانسىز دەپ قايغۇرما،
ئوتتۇر كەلگەن قونالغۇدا،
قالدىمەن دەپ خار بولما.

كىرىپ قېلىپ قونالغۇغا،
چىقالماستىن قاقشىما.
ئادەملەردىن ياتىسراپ،
بوينۇڭنى قىسىپ قوي بولما.

يىغلىما قىز، يىغلىما،
تىلىنى بىلمەي غەم قىلما،
يالغۇز مەن دەپ ئاھ ئۇرۇپ،
ھەسرەت چىكىپ كۈل بولما.

سۆيسەم

قاراپ - قاراپ يوللىرىڭغا،
كېچە - كۈندۈز ئويلايمەن،
ئويلاپ سېنىڭ جامالىڭنى،
بەھۇش بولۇپ يۈرمەن.

بەھوشلۇقنىڭ دەردىدە،
سەرسان بولۇپ يۈرمەن،
سەرسانلىقنىڭ دەردىدە،
ۋەيران بولۇپ يۈرمەن.

ۋەيرانلىقنىڭ دەردىدە،
ھەيران بولۇپ يۈرمەن،
ئەتىر گۈلدەك لەۋلىرىڭگە،
سۆيسەم مەن دەپ يۈرمەن.

2007- يىل مەيۇنخېن گېرمانىيە

سەھرا قىزى

بەخت قۇشى ئۇچۇپ كېلىپ
قونۇپتۇ سەھرا قىزىغا،
كۆكتە پەرۋاز قىلدۇرۇپ،
چۈشۈپتۇ شەھەر ئۈستىگە.

كۆرۈپ گۈزەل بۇ شەھەرنى
بىلمەي ئۇنىڭ ھېچ سىرنى،
كۆزنى يۈمۈپ ئاچقۇچە،
ئۈنتۈپتۇ ئۇ سەھرا يۈزىنى.

قەۋەت ئۆيدىن ئورۇن ئاپتۇ،
ئەسلى ئىسمى ئۆزگىرىپتۇ،
ھەرخىل رەڭدە بويىنىپتۇ،
كۈندە بەش خىل كىيىنىپتۇ.

چىقىپ تالا تۈزىگە،
غادىيىپتۇ مېڭىپتۇ،

نېمە لىمىغى

يىغلىما قىز، يىغلىما،

يالغۇز مەن دەپ يىغلىما.

ئۆز ئۆزۈڭگە سۆزلەۋېرىپ،

ئىگەم يوق دەپ يىغلىما.

غەيرەتلىك بول، جەسۇر بول،

ئىمانلىق بول، ئەقىللىق بول،

ئۈمىد بىلەن ياشىغىن،

كۆز يېشىڭنى تۆكىمىگىن.

2007 - يىل 1 - ئاي مەيۇنخېن

بەس تالشىپ ئۇنىڭ بىلەن
شۆھرەتپەرەسلىك قىلىپ باقتىڭ.

ئۆگەنمىدىڭ ئۇنىڭدىكى
ئاددى - ساددا ھاياتنى،
ئۆگەنمىدىڭ ئۇنىڭدىكى
كەمتەر، ئېسىل خىسلەتنى.

ئىسمىڭ، تۇرقۇڭ ئۆزگەرمىمۇ،
بۇ شەھەر سېنى ئالماس،
ئېسىل ۋەسلىڭدىن تانساڭمۇ،
بۇ شەھەر سېنىڭ بولماس.

رەنجىمىگىن سەن مەندىن سەھرا قىزى،
قۇلاق سالغىن گەپلىرىمگە سەھرا قىزى،
ئايغا چىق، يەتتە قات ئاسمانغا چىق،
ۋە ياكى ھۆر پەرى بول،

يەنىلا سەن سەھرا قىزى، سەھرا قىزى، سەھرا قىزى.

2007 - يىل مېيۇنخېن گېرمانىيە

كۆرۈپ ئاددىي شەھەر قىزىنى ،
مەسخىرە قىلىپ چۈشۈرۈپتۇ .

كۈلۈپ قويۇپ شەھەر قىزى ،
ئىندىمەستىن كېتىپ قايتۇ ،
قاراپ ئۇنىڭ تۇرقىغا ،
نەلىكلىكىنى بىلىپ بوپتۇ .

كۆرۈپ تۇرغان بەخت قۇشى
كەپتۇ ئۇنىڭ يېنىغا ،
ئاستاغىنە پىچىرلاپ ،
سەپتۇ ئۇنىڭ سەمىگە .

تۈنۈگۈنلا كېلىۋېلىپ ،
شۇنچە چاپسان ئۆزگىرەمسەن ،
ئۇيالماستىن تۇغۇلغان
سەھرايىڭنى ئۈنۈتامسەن .

قاراپ تۇرۇپ شەھەر قىزىنى ،
مەسخىرىمۇ قىلىپ باقتىڭ ،

ساقال باسقان يۈزلىرىڭگە،
چىمەن دوپپا يارشىپتۇ.

يارشىپتۇ، يارشىپتۇ،
ئۈزۈككە ياقۇت قاملىشىپتۇ،
ۋەتەن سۆيگەن قىز - يىگىتلەر،
بىر - بىرىگە ماسلىشىپتۇ.

ۋەتەن سۆيگەن ئوغلانلارغا،
ھور - پەرىلەر ئاشىق ئىكەن،
غۇرۇرى بار قىزلارغا،
ئۇيغۇر ئوغلى كۆيۈك ئىكەن.

2007 - يىل 4 - ئاي مېيۇنخېن

يارشپتۇ

يارشپتۇ، يارشپتۇ،

زەپ چرايلىق يارشپتۇ،

غۇنچە بويلۇق بويلرىڭغا،

شايى كۆينەك يارشپتۇ.

يارشپتۇ، يارشپتۇ،

بەك چرايلىق يارشپتۇ،

قەددى قامەتلىك تۇرقۇڭغا،

تونلىرىڭ بەك يارشپتۇ.

يارشپتۇ، يارشپتۇ،

ھۆسنۈڭگە ھۆسن قوشۇلۇپتۇ،

تولۇن ئايدەك ئاي يۈزۈڭگە،

ئۇنچە دوپپا يارشپتۇ.

يارشپتۇ، يارشپتۇ،

بەكمۇ چرايلىق يارشپتۇ،

قېرىنداشنىڭ مېھرىنى
زادى بىلىپ باقماپتىمەن.

ھەيرانمەن ھەيران،
دوستلار بىلەن دوستلىشىپ،
خۇشال - خۇرام ئۆتۈپتىمەن،
دوست دېگەننىڭ قەدرىگە
زادى يېتىپ باقماپتىمەن.

ھەيرانمەن ھەيران،
ئانا ۋەتەن تۇپرىقىدا
شۇنچە يىللار ياشاپتىمەن
ۋەتەن سۆيەر خەلقىمنىڭ
ئارزۇلىرىنى بىلمەپتىمەن.

قاچان ئايرىلدىم ۋەتەندىن،
مېنى تۇغقان ئانامدىن،

ھەيران

ھەيرانمەن ھەيران،

تۇغۇلغان شۇ دىيارىمدا

شۇنچە يىل ياشاپتىمەن،

تۇپرىقىمنىڭ قەدرىگە

زادى بىلىپ يەتمەپتىمەن.

ھەيرانمەن ھەيران،

مېھرىبانە ئانامنىڭ

قۇچاقلرىدا ياشاپتىمەن،

شۇنچە راھەت ياشاپتۇرۇپ،

قەدرىگە زادى يەتمەپتىمەن.

ھەيرانمەن ھەيران،

كېچە - كۈندۈز بىللە بۇپ

قېرىنداش بۇپ ئۆتۈپتىمەن،

جان ئانا

ئىسسىق - سوغۇق كۈنلەردە،

قورسىقىڭدا توشۇدۇڭ.

تارتىپ ئاچچىق تولغاقنى،

كۆزىمىزنى يورۇتتۇڭ.

ئەللەي ئېيتىپ ھەر كۈنى

قۇچىقىڭدا ياتقۇزدۇڭ.

بېرىپ ئانا مېھرىڭنى،

سۈتلىرىڭنى ئاققۇزدۇڭ.

كېچە - كۈندۈز يۈپ تاراپ،

يۈدۈپ يۈرۈپ چوڭ قىلدىڭ.

قىسىلمسۇن بويىنى دەپ،

ئۈزۈڭ كىيمەي كىيگۈزدۇڭ.

ئوقۇپ بىلىم ئالسۇن دەپ،

مەكتەپلەرگە ئەۋەتتىڭ.

قاچان ئايرىلدىم قېرىنداشتىن، ئۇنىڭداشقا
ئۇنىڭ ئۆتكەن دوستلاردىن.

قەدرى شۇنداق ئۆتۈلدى،
كۆزلىرىمگە كۆرۈندى.
كۆپ نەرسىلەر ئويلاندى،
كالىلارمۇ ئېچىلدى.
ۋەتەن سۆيەر خەلقىمىزگىمۇ
ئارزۇلىرى بىلىندى.

2004 - يىل 4 - ئاي مېيۇنخېن

قانداق قىلىپ جان ئانا،
سېنى يۈدۈپ باقارمىز.

قانداق قىلىپ جان ئانا،
قولۇڭغا قول بولارمىز.
قانداق كېلىپ جان ئانا،
پۈتۈڭغا پۈت بولارمىز.

قانداق قىلىپ جان ئانا،
ئەجرىڭنى ساڭا تۆلەرمىز.
قانداق قىلىپ جان ئانا،
ئۈمىدىڭنى ئاقلارمىز.
قانداق قىلىپ جان ئانا،
ئارزۇيۇڭغا يەتكۈزەرمىز.

2007 - يىل مېيۇنخېن گېرمانىيە

ياخشى ئادەم بولسۇن دەپ،
نامىزىڭدا تىلىدىڭ.

قىزىڭ بولسا چىقاردىڭ،
ئوغلۇڭ بولسا ئويلىدىڭ.
ئانا بولۇپ قالغىنىڭدا،
پەقەت ھېرىپ قالمىدىڭ.

رازى بولغىن جان ئانا،
تارتقان ئاچچىق تولغىقىڭغا.
رازى بولغىن جان ئانا،
بەرگەن ئاپپاق سۈتلىرىڭگە.

رازى بولغىن جان ئانا،
ئەللەي ئېيتىپ باققىنىڭغا.
رازى بولغىن جان ئانا،
يۈدۈپ يۈرۈپ باققىنىڭغا.

قانداق قىلىپ جان ئانا،
سېنى رازى قىلارمىز.

جاملىرى ياقۇتلاردىن،
نەققاشلىرى رەگمۇ رەڭ قاش تاشلىرىدىن
سېلىنغان ئۆيلىرىمنى كۆردۈم.
گۆھەر بىلەن زۇمرەتنىڭ ئىلمىنى بەرگەن
ئۇسازلىرىمنىمۇ كۆردۈم.

كۆردۈم، كۆردۈم ئاخىرى كۆردۈم،
ئەللەي ناخشىسىنى ئېيتىپ كېچە كۈندۈز
جان قوزام دەپ باغرىغا باسقان،
بارلىقىنى مەندەك، سىزدەك پەرزەنتلىرى ئۈچۈن ئاتا قىلغان،
مېھرىبان ئاق روماللىق پەرىشتىلەردەك ئانامنى كۆردۈم.

كۆردۈم، كۆردۈم ئاخىرى كۆردۈم،
تۇرۇشلىرى ھەيۋەتلىك تەڭرىتاغدەك،
سۆزلەشلىرى خۇددى خىزىرلاردەك،
ئاپپاق تونلۇق كۆيۈمچان دادامنى كۆردۈم.
كۆردۈم، كۆردۈم ئاخىرى كۆردۈم،
كېيىنەك دەپ ناخشا ئېيتىشىپ،
بىر يوتقانىنى تەڭ تالىشىپ،

چۈش

ئۇچۇپتىمەن، ئۇچۇپتىمەن ھېچ ھېرىپ قالماپتىمەن،
قانچە ئۇزاق ئۇچقىنىمنى ئۆزۈمۈ ھېچ بىلمەپتىمەن.
ئەتراپلىرىم قاتمۇ قات ئاق مامۇقلارمىش،
ئالدىمدىكى يول باشلىغۇچىلار ھۆر پەرىلەرمىش.

ئۇچۇپ، ئۇچۇپ تۆۋەنلىدىم،
ئاستاغىنا يەر يۈزىگە قارىدىم.
كۆردۈم ئاق تون كىيگەن ھەيۋەتلىك چوققىلارنى،
ئەتراپتىكى گۈزەل خۇش پۇراقلىق باغلارنى،
يەنە تېخى چوققىدىكى تولۇن ئاينىمۇ كۆردۈم.

كۆردۈم سان - ساناقسىز شېرىن - شېكەر مېۋىلەرنى،
رەڭگۈ رەڭ گۈل چېچەكلەرنى،
ياپىپىشىل مەخمەلدەك بىپايان يايلاقلارنى،
تىنىمسىز ئېقىۋاتقان زەرەپشان، تارىم، ئىلى دەريالىرىنى،
يەنە تېخى قىپقىزىل ئاتەشتەك لاۋۇلداپ يېنىپ تۇرغان
يالقۇن تاغ ئېتەكلىرىنىمۇ كۆردۈم.
كۆردۈم تامللىرى ئالتۇن كۆمۈشتىن،

توغۇلدۇڭ سەن بۇ باغدا،
سېنىڭ كىرىش ھەققىڭ بار.
ھەيۋەتلىك بۇ چوققىلارغا،
سېنىڭ چىقىش غەيرىتىڭ بار.

چوققىدىكى بۇغدا كۆلىنى،
ئوخشاتتىڭ سەن تۇلۇن ئايغا.
ھەيۋەت ئېگىز چوققىلارنى،
ئوخشاتقىن سەن قەھرىمانغا.

تۇيۇقسىزلا ئەتراپنى
قارا بوران قاپلىدى.
كۆزلىرىمنى ئاچۇرماي،
باغ تېشىغا ئۇچۇردى.

جاراڭلىدى بىر ئاۋاز،
قۇلقىمنىڭ قېشىدا.
كىمدۇر بۇ دەپ چۆچىسەم،
دادام تۇرارمىش يېنىمدا.

تۆت سامسنى تەڭ بۆلۈشۈپ يەپ چوڭ بولغان،
جان جىگەر قېرىنداشلىرىمنى كۆردۈم.

كۆردۈم يەنە تېخى،
ئەسسالام دەپ سالام بېرىپ،
بىللە ئويناپ چوڭ بولغان دوستلىرىمنى،
مەھەللە كۆيىنى ۋە باشقىلارنى كۆردۈم.

كۆرۈپ، كۆرۈپ زادى ئىشەنمىدىم،
ئۆز ئۆزۈمدىن سورىدىم:
قانداق قىلىپ چىقتىمەن،
چوققىدىكى تۇلۇن ئايغا.
قانداق قىلىپ كىردىم مەن،
شۇنچە گۈزەل بۇ باغقا.

جاۋاب كەلدى بىردىنلا،
ئانام تۇرارمىش يېنىمدا.
قوللىرىمنى چىڭ تۇتۇپ،
ئايلىنىدۇرارمىش بۇ باغدا.

باغۋەننىڭ زارى

كۈنلەر ساناپ ئاي ئۆتتى،

ئايلا ر ساناپ يىل ئۆتتى،

باغقا كىرگەن مايمۇنچاققا

خېلى يىللارمۇ ئۆتتى.

ئۇنى دېدىم چىقمىدى،

بۇنى دېدىم چىقمىدى،

قۇرۇت، قوڭغۇزدەك كۆپىيىپ،

باغقا ئىگە بۇپ چىقتى.

شۇنداق گۈزەل باغ ئىدى،

مېۋىلىرى شېكەردەك،

پۈتمەس-تۈگمەس كان ئىدى،

ئاللا بەرگەن جەننەتتەك.

شۇنداق گۈزەل بېغىمنى،

مايمۇنچاقلار قىغ قىلدى،

قورقما قىزىم ھېچ قورقما،
داداڭ باردۇر يېنىڭدا.
جۇدۇنلۇق بۇ قارا بوران،
ئۇچۇرتالماس ھېچ ياققا.

ئاچ قىزىم كۆزلىرىڭنى،
كۆتۈر قىزىم بېشىڭنى.
قورقما، ياتما، ھېچ ئۇيما،
غەيرەتلىك بول، ۋىجدانلىق بول.

ئالتۇن قىزىم، خېنىم قىزىم،
چىقارمىغىن يادىڭدىن،
بۈگۈن ئاخشام كۆرگەن چۈشنى.
ئۇنۇتمىغىن سەن بىزنىڭ
ساڭا قىلغان تەلىم سۆزىنى.

2007 - يىل 4 - ئاي مېيۇنخېن

زەرداپ بولغان بۇ يۈرەككە،
دوختۇرمۇ داۋا قىلمىدى.

تاغلىرىم كۆزنى يۇمۇپ،
مۈشۈكلىشىپ كېتىپتۇ،
ھاممىلىرىم رەڭمۇ رەڭ بۇپ،
مايمۇنلىشىپ كېتىپتۇ.

كېرىپ جامە ئىچىگە،
مەزناخۇنۇمغا يالۋۇردۇم،
بېرىپ خولۇم خوشنىلارغا،
ھەممىسىگە باش ئۇردۇم.

خوشنا خولۇملاردىنمۇ
ھېچ بىر سادا چىقمىدى،
مېنى مەسخىرە قىلىپ،
مايمۇنچاققا بولۇشتى.

شۇ ئارىدا مەزناخۇنۇم،
ساقاللىرىنى سىلىدى،

شېرىن - شېكەر مېۋىلەرنى،
ئۆزلىرىگە يەم قىلدى.

پۈتمەس - تۈگمەس كانلىرىمنى،
كېچە - كۈندۈز قېزىشتى،
جەننەتتەك شۇ باغلىرىمنى
سىيىپ ھارام قىلىشتى.

كۆرۈپ باغنىڭ ھالىنى،
قىرىلغان شۇ شاخلىرىنى،
ئاهۇ دەرتنىڭ ئىچىدە
يۈرىكىم زەرداپ بولدى.

ياردەم سوراپ تۇغقانلاردىن،
ئۆيۈم ئۆيگە يۈگۈردۈم،
زەرداب بولغان يۈرىكىمنى
دوختۇرلارغا سۆزلىدىم.

كەلگىن قېرىندىشىم دەپ،
ھېچ بىر تۇغقان چىقىمدى،

قوللىرىڭدا كەتمەن يوق،
مەن باغۋەن دەپ يۈرۈپسەن.

ئالماق بولساڭ بېغىڭنى،
بەلنى مەھكەم باغلىغىن،
قالغان ئۇرۇق - تۇغقىنىڭنى
يېنىڭغا راسا توپلىغىن.

باغۋەن دېگەن نامىڭ ئۈچۈن
كەتمىنىڭنى كۆتۈرگىن،
سۇ ئاقتۇراي بېغىمغا دەپ،
ئېرىقلارنى چاپتۇرغىن.

2007 - يىلى مىيۇنخېن گېرمانىيە

قوللىرىنى تىترىتىپ،
سۆزلىرىنى باشلىدى.

ئۆز ۋاقتىدا ئويلىماستىن،
تەكلىپ قىلدىڭ بېغىڭغا،
ماڭا مېھمان مايمۇنچاق دەپ،
ئېلىپ يۈردۈڭ بوينۇڭدا.

شېرىن - شېكەر مېۋىلەرنى
زورلاپ راسا يېگۈزدۈڭ،
ماختاپ تۇرۇپ باغلىرىڭنىڭ
پۈتۈن كانلىرىنى كۆرسەتتىڭ.

ئويلاشمىدىڭ شۇ ۋاقتىدا،
ئۇرۇق - تۇغقان قېرىنداشنى،
تىڭشىمىدىڭ شۇ ۋاقتىدا،
يوغان سەللىلىك ئاق ساقالنى.

مانا ئەمدى پۇشايمان قىپ،
ھەممە يەردە يۈرۈيسەن،

قاراپ تۇرۇپ ئۆزىمىزنى، شىلاپە رىتەپى - سەپ
قويدۇق بۇ دەرت - كۈلپەتكە.

مايمۇن كېلىپ چالسا داپ،
ئوينىدۇق بىز ئۇسسۇلنى،
قاچانغىچە ئوينارمىز،
بۇ دايقا بىز ئۇسسۇلنى.

ئۆزىمىزنى ئۆزىمىز
چوقىلىدۇق قاغىدەك،
قالدۇق مانا ئاخىرى
يىغلاپ يېتىم بالدەك.

قىلىپ ئەمدى پۇشايمان،
ساپا چېلىپ يۈرۈيمىز،
قاچانغىچە چېلىشنى
ئۆزىمىز ھەم بىلمەيمىز.

باشقىلارمۇ ئادەمكەن،
ئىناق - ئېجىل ئۆتەرگەن،

قۇتۇلايلى

ئۇيغۇر بىز دەپ جار سالدۇق،

ئۇيۇشمىدۇق ھېچ زامان،

ئۇيۇشقانغا قارا چاپلاپ،

قارشى چىقتۇق ھەر زامان.

ماختاڭ دېسە بەش كىشىلىك،

ئۇيغۇر بىز دەپ ماختىنىمىز،

بولسا ماكان تالان - تاراج،

بىپەرۋامۇ قىلمايمىز.

نەدە بولسا ئويۇن، ساز،

شۇ يەرگە بەك يۈگرەيمىز،

ئويناپ ئىچىپ، يەپ كۈلۈپ،

ئۇيالمىستىن يۈرۈيمىز.

كىمكى ھەقنى سۆزلىسە،

ساتتۇق باشقا مىللەتكە،

دوكتورلارغا

ئادەم بولۇپ تۆرەلدىڭ،

ئانا يۇرتتا تۇغۇلدۇڭ،

يېتىپ ئاناڭ قۇچقىدا،

ئەقلىڭ بىلەن يېتىلدىڭ.

ئالدىڭ كۆپلەپ بىلىمنى،

تۇغۇلغان شۇ يۇرتۇڭدىن،

ئالدىڭ گۈزەل تەلىمنى،

باققان سېنى ئاناڭدىن.

كېلىپ مانا يات ئەلگە،

تېخىمۇ كۆپ ئۆگەندىڭ،

ئالىم ۋە دوكتور دەپ،

جىمى ئەلگە تونۇلدۇڭ.

تۇغۇلغان شۇ يۇرتۇڭدا،

بوپتۇ ۋابا كېسىلى،

بىر - بىرنى قوللىشىپ،
بۈركۈت بولۇپ ئۇچار كەن.

ھەممە ئىشنىڭ دەردى بار،
ئۇيغۇرۇمنىڭ ئەقلى بار،
ساتمىش بولۇپ يۈرگەنلەرنىڭ،
تېنىغا مىسران قىلىچى بار.

ئەقلى توشقان ئىنسانلارغا،
پۇشايما نىڭ چېكى بار،
ئالتۇن قەپەزدەك بۇ يۇرتتا،
ياشاشنىڭمۇ دەردى بار.

ئۇيۇشايلى ئۇيغۇرۇم،
قوللىشايلى ئۇيغۇرۇم،
باشقىلارنىڭ خورىدىن،
قۇتۇلايلى ئۇيغۇرۇم،
ئانا ۋەتەن تۇپراققا،
خوجا بولايلى ئۇيغۇرۇم

2007 - يىلى مېيۇنخېن گېرمانىيە

دوكتور مەن دەپ ئۆزەڭدىن
پەخىرلىنىپ يۈرەمسەن ،
ئېلىپ شۇنداق ئۇنۋانى ،
ھېچ ئىش قىلماي تۇرامسەن .

دوكتور دېگەن نامىڭغا
چۈشمسۇن بىر قارا داغ ،
چۈنكى سەن ئۇيغۇر ئۈچۈن ،
تېپىلغۇسىز نۇر چىراغ .

ھەي ! دوكتور ئالىملىرىم ،
سەن نېمىنى ئويلايسەن ،
يەنە كىمدىن قورقسەن ،
ۋۇجۇدۇڭدىكى نۇرلىرىڭنى
ئانا يۇرتۇڭغا چاچمامسەن .

2007 - يىل مېيۇنخېن گېرمانىيە

ياتقان ئانا قۇچاقلرىڭ،
بوپتۇ ئۆلۈك زەمبىلى.

باققان سېنى ئانىلىرىڭ،
يوللىرىڭغا تەلپۈنگۈدەك،
كۈتۈپ سەندىن ئۈمىدلەرنى،
كۆز ياشلىرى تۆكۈلگىدەك.

كۆرۈپ شۇنچە دۇنيانى،
ئېلىپ بۇنچە بىلىمنى،
ئويلىمىمەن تۇغۇلغان
ئانا يۇرت ماكانىڭنى.

ھەي! دوكتور، ئالىملىرىم،
زاپە كەتمىسۇن بىلىملىرىڭ،
ئىشلەپ "سۈشى"³ خانلاردا،
بەھۇدە ئۆتمىسۇن كۈنلىرىڭ.

ئانا ۋەتەن تۇپراققا،
خوجا بولايلى ئۇيغۇرۇم.

³ياپۇن رىستۇرانى 2007 - يىلى مېنۇمىن كېرەلىيە

پۈتكۈل مۇسۇلمانلارنىڭ
شاد خۇراملىق كۈنى ئىكەن.

شات خۇراملىق بۇ كۈنگە
ئاتا قىپتۇ گۈزەل خىسلەت،
ئاتا قىپتۇ يەنە شۇنداق
ھەرخىل سەرخىل ئېسىل سوۋغات.

ھەي! ئەزىز بەندىلىرىم!
ئۈنۈتقىن سەن ئاداۋەتنى
شەيتان چۈشۈرگەن زىددىيەتنى،
ئۈنۈتمىغىن مۇسۇلماننىڭ
سالام سائەت ئادىتىنى.

ھەي! ئەزىز مۆمىنلىرىم
ئۈنۈتقىن سەن بېشىڭدىكى
ئېغىر كۈلپەت، غەم - قايغۇنى،
ئۈنۈتمىغىن ئۇلۇق ھىپتىنىڭ
شاد خۇراملىق نەغمىسىنى.

2007 - يىل مېيۇنخېن گېرمانىيە

خۇش كەلدىڭ رامزان

ياراتقۇچى ئاللاھ ئىگەم،
ئەۋەتپتۇ بىزلەرگە،
رامزاننى سوۋغا قىلىپ،

ئوتتۇز كۈنلۈك مېھمانغا.

ئەسسالام دەپ رامزانمۇ
مېھمان بولۇپ كەلدى بىزگە،
ۋە ئەلەيكۇم ئەسسالام دەپ

كۈتۈۋالدۇق ئوتتۇز كۈنگە.

رەھمەت ئېيتىپ رامزان
مېھمان بولغاچ ھەر كۈنى بىزدە،
خوشلىشىشقا چاي بېرىپتۇ
كېلەر يىلى يەنە كەلگۈچە.

خوش ئېيتقان بۇ چاينىڭ ئىسمى
روزى ھېيت بايرىمى ئىكەن،

بۇنى ئاڭلاپ شەيتانچاق،
راسا خۇش بۇپ كېتىپتۇ.
باشقىلارنى ئېچىتىپ،
ئۆزى چەتكە چىقىپتۇ.

كۆردۈڭلارمۇ خالايتىق،
تاشلاپ قويۇپ كېتىپتۇ.
نەپ چىقمىسا يېڭى ياردىن،
كونا يارغا قايتىپتۇ.

ئەتراپتىكى ئەل - ئاغىنە،
ئۇششاق سۆزگە چۈشۈپتۇ.
شەيتان بىلەن بىرلىشىپ،
راسا چاۋاك چېلىپتۇ.

ئېزىپ قالغان قىزچاقمۇ،
بەكمۇ پۇشماق قىلىپتۇ.

ئەقىللىق يىگىت

ئاق كەپتەرمۇ ئۇچۇپتۇ،

كۆك كەپتەرمۇ ئۇچۇپتۇ.

يايرىمنى كېلىڭ دېگۈچە،

باشقىسىغا كېتىپتۇ.

ئۈنمۇ كۆرۈپ بېقىپتۇ،

بۈنمۇ كۆرۈپ بېقىپتۇ،

ھەممىسىنى كۆرۈپ بېقىپ،

كۆڭلى ماڭا چۈشۈپتۇ.

ئەستاغپۇرۇللا ھەي شەيتان،

ئەمدى قانداق قىلغۇلۇق،

باشقىلارغا بۇ كۆڭۈلنى،

قانداق قىلىپ ئاڭلاتقۇلۇق.

كۆلبويى

سالام ئەزىز كۆل بويىدىكى ئەركەك
يىگىتجانلارغا!

يازمۇ چىرايلىق كىرىپ قايتۇ،
دەرەخلەرمۇ ياشىرىپ قايتۇ،
ئەتراپتىكى باغلارنىڭمۇ،
گۈل - چېچەكلەرى ئېچىلىپ قايتۇ.

بىزنىڭ ئۇيغۇر ئەركەكجانلار،
باغ سەيلىسى قىلماقچى بوپتۇ،
ئورۇن ئېلىپ كۆل بويىدىن،
كاۋاپ قىلىپ يېمەكچى بوپتۇ.

ئۆزلىرى يالغۇز بولسىدى،
كاۋاپنى راسا يېسىدى،
خوتۇن بالىلىرى بولمىسىدى،
شاراپنى راسا ئىچسىدى.

ئۆز ئۆزىدىن ئۇيلىپ،

ئۆيدىن چىقماي يېتىپتۇ.

ئەقىللىق شۇ يىگىت،

ئورنىدىن دەس تۇرۇپتۇ.

ئۆزى سۆيگەن قىزغا،

سالاۋاتنى بېرىپتۇ.

توي كۈنىنى باشلاپتۇ،

بەزمىگە راسا چۈشۈپتۇ.

خۇش بۇپ يۈرگەن شەيتانچاققا،

كاچاتنى راسا بېرىپتۇ.

2006 - يىل 11 - ئاي مېيۇنخېن گېرمانىيە

شۇنداق قىلىپ بۇ سورۇننى،
قايسى ئەخمەق ھازىرلىغاندۇ،
يالغۇز يېگەن شۇ كاۋاپنى،
قانداق قىلىپ سىڭدۈرىدىغاندۇ.

سالام ئەزىز ئەركەكچانلار،
ئەركەك مەن دەپ كەتمەڭلار،
غېربانە بۇ يۇرتتا،
بىزنى ئۆتتۈپ قالماڭلار.

سورۇن دېگەن بىزنىڭ دەپ،
بولۇشىغا يېمەڭلار،
ئۆيدە قالغان غېرىپلارنى،
ئانچە - مۇنچە ئويلاڭلار.

كۆلىنىڭ بويى بىزنىڭ دەپ،
بولۇشىغا ئىچمەڭلار،

چاقچاق بولسۇن ئازراق دەپ،
بۇنى مەن يېزىپ قويدۇم،
ئۆزلىرى يالغۇز يېمىسۇن دەپ،
سەمىڭلارغا سەپ قويدۇم.

ئۆيدە قالغان غېرىپلارغا،
ۋاكالىت بۇپ سۆزلەپ قويدۇم،
سورۇنۇڭلارنىڭ قىزىشى ئۈچۈن،
مەن يايىمىدىن يوللاپ قويدۇم.

كەلسە - كەلمەس سۆزلەپ قويۇپ،
كۆڭلۈڭلەرنى غەش قىپ قويدۇم،
كېلەر قېتىملىق سەيلىدە،
جۈر بولايلى دەپ قويدۇم.

ئانچە - مۇنچە كۈلسۇن دەپ،
پاراڭ - ماراڭ سەپ قويدۇم،
يىگىت بېشىنى ئاۋارە قىلىپ،
ئوقۇپ بەرسۇن دەپ قويدۇم.

كۆل بويىدا ئولتۇرۇۋېرىپ،
نەم تارتىپمۇ قالماڭلار،
ئۈزۈپ يۈرگەن ئۆردەكلەرنى،
خوتۇنمىكىن دېمەڭلار.

سالام ئەزىز ئەركەكجانلار،
ئەمدى بۇنداق قىلماڭلار،
يەككە - يېگانە بۇ يۇرتتا،
بىزنى يالغۇز قويماڭلار.

مەخمەلدەك شۇ چىم ئۈستىدە،
بالىلىرى ئويىناپ يۈرسىدى،
قىزىل گۈلدەك خانىملىرى،
يېنىدا ھەمرا بولسىدى.

ئاڭلاپ بولۇپ يازغىنىمنى،
مېنى تىللاپمۇ كەتمەڭ،
نەشتە سانجىپ ياپرىمغا،
سوراققىمۇ ئەپ كەتمەڭ.

ئۇنى - بۇنى دەپ قويدۇم،
ئاز - پاز چاقچاق قىلىپ قويدۇم،
ھەر قايسىلىرىنىڭ ھۆرمىتى ئۈچۈن،
بۇ بېيىتنى يېزىپ قويدۇم.

ھېرىپ قالماي ئوقۇپ بەرگەن،
يىگىت بېشىغا بەك رەھمەت.
زېرىكىپ قالماي تىڭشاپ بەرگەن،
غوجاملار غىمۇ بەك رەھمەت.

2007 - يىل 4 - ئاينىڭ 26 - كۈنى

مىيۇنخېن گېرمانىيە

بەرىكەت بەرسۇن سورۇنۇڭلارغا،
ھاراق - شاراپ بەرمىسۇن،
كۈلكە بەرسۇن سورۇنۇڭلارغا،
يىغا - يىغا بەرمىسۇن.

شاراپسىزمۇ قىزىدۇ،
نەغمە - ناۋا قاينايدۇ،
يىغىسىزمۇ قىزىدۇ،
كۈلكە چاقچاق قاپلايدۇ.

يىگىتجانلار دەپ قويسام،
راست يىگىت بىز دەپ قالماڭ،
يېتىلىپ قالغان پەرزەنتلەرنى،
ئىنىم - سىڭلىم دەپ يۈرمەڭ.

شۇنىڭ ئۈچۈن غوجاملار،
كەچ قەپ قالماي تۇرشالا،
تۆت كۆز بىلەن كۈتۈۋاتقان،
بالىلىرىنى بالدۇرراق تېپىشالا.

بېرىپ شۇنچە ۋاقتىمىزنى ،
قورساق ئۈچۈنلا ئىشلەيدىكەنمىز .

ئۆزىمىزنى ئۆزىمىز ،
ماختاپ ئۆتەر كەن كۈنىمىز .
يەپ - ئىچىشنى ، سۆز چۆچەكلەپ ،
بىكار ئۆتەر كەن ۋاقتىمىز .

بىز تۇرۇۋاتقان بۇ ئەللەرنىڭ ،
خانم - قىزلىرى بەك ئاددىي ئىكەن .
ۋاقت دېگەن ئۇلار ئۈچۈن ،
ئالتۇندىنمۇ بەك قىممەت ئىكەن .

شۇڭا ئۇلار ھەقىقەتەن بىلىملىككەن ،
شۇڭا ئۇلار ھەممە ياقىتىن قەدىرلىككەن ،
شۇڭا ئۇلار ناھايىتى ۋىجدانلىق ھەم
يۈرەكلىككەن ،
شۇڭا ئۇلار بۇ دۆلەتنىڭ خانىشلىرىكەن .

ئۆتۈنۈپ سوراي خانم قىزلار ،

ئىللەت ۋە خىسلەت

(داستان)

ساھىپ خان بۇپ خانىم قىز،
سەپتۇ چىرايلىق داستىخان.

ئەتراپىدىن ئورۇن ئاپتۇ،
ئېسىل زادە قىز - چوكان.

تا ئاملىرى ئوخشاپتۇ،
تاتلىقلىرى ئۇندىن ھەم،
تاللاپ يېدۇق، ماختاپ يېدۇق،
بىر - بىرىدىن قويماي ھەم.

رەھمەت سىزگە خانىم قىز،
بەكمۇ كايىپ كېتىپسىز،
ئۆيىڭىزگە چاقىرىپ،
خويمۇ جاپا تارتىپسىز.

زادى جاپاكەش ئۇيغۇر ئىكەنمىز،
يەپ - ئىچىشىنلا ئويلايدىكەنمىز.

ھېكمەت سۆزنى ئويلايلى،
ئويلاپ - ئويلاپ راسا ئويلاپ،
ئاندىن ئۆيدىن چىقايلى.

«تويغا بارساڭ تويۇپ بار،
بەش بالاڭنى قويۇپ بار.
تويدىن ئاغرىغان بولساڭ،
ئۆزۈڭ توي قىلىپ كۆرۈپ باق.»

ئۆتۈنۈپ سوراي خانىم - قىزلار،
بىر - بىرىمىزنى ئاييلى،
سېلىپ بۇنچە داستىخاننى،
كۆپ ئاۋارە بولمايلى.

چۈنكى بىز مېھمان ئەمەس،
ياكى ئاچ بۆرە ئەمەس،
تۆكمىچىلىك بۇ زاماندا،
ئۈنچىلىكمۇ پەس ئەمەس.

ئەمما كۆرۈپ بىر سورۇننى،

بۇنداق جاپانى تارتمايلى،
ئىككى نان تاپساق بىرسىدە،
داپنى ئازراق چالايلى.

تاشلاپ قويساق بەش - ئون تەگگە،
يىلدا خېلى يىغىلار كەن،
يوللاپ بەرسەك پېقىرلەرگە،
بىزدىن شۇنداق خۇش بولار كەن.

ھەممىمىزنىڭ ھال ئەھۋالى،
ئۆزىمىزگە ئاپئايان،
چۈنكى بىزنىڭ ئۇيغۇرلىرىمىز،
تېخىچىلىك بەك ۋەيران.

سالام ئەزىز خانىم قىزلار،
سۆزگە دىققەت قىلايلى،
يەپ - ئىچىشقا بارساقمۇ،
ئىچمىزدە بىلەيلى.

ئەلمىساقتىن قالغان،

ئۆسۈپتۇ، يېتىلىپ قايتۇ.

ئۆز ۋاقتىدا ھەممىمىز،

خۇيمۇ چىرايلىق قىزلار ئىدۇق،

تۇغۇلغان شۇ ماكانلىرىمىزدا،

شۇنداق ئەزىز مېھمانلار ئىدۇق.

ئوتتۇز بىر يىل ياشاپتىمەن،

تۇغۇلغان شۇ ماكانىمدا،

سەن - پەن دېگەننى بىلمەپتىمەن،

شۇنچە يۇرتنىڭ ئالدىدا.

سۆزلىسىمۇ باشقىلار،

كۈلۈپ قويۇپ كېتەتتىم،

نېمە گەپتۇ مەنسى دەپ،

چۈشەنمەستىن يۈرەتتىم.

بىلگەنلىرى ماختىشاتتى،

بەكمۇ ئېغىر قىز بۇ دەپ،

بىمارلىرىم سۆزلىشەتتى،

ئولتۇرغان شۇ خانىملارنى،
ئەسلەپ قالدىم تۇيۇقسىز،
ئۈرۈمچىدىكى توي كۈنۈمنى.

1991 - يىل 4 - ئاينىڭ 6 - كۈنى

تۇغۇلغان شۇ ماكانىدا،
ئاتا - ئانىمىڭ ئالدىدا،
دوست - بۇرادەر يېنىدا،
ئۆتكۈزگەنتۇق تويىمىزنى.

كۆزنى يۈمۈپ ئاچقۇچە،
ئون ئالتە يىلمۇ ئۆتۈپتۇ،
مۈشۈكنى ھەش - پەش دېگۈچە،
چاچلىرىمىزمۇ چار بوپتۇ.

سۈرۈشتۈرسەك يېشىمىزنى،
قىرقتىنمۇ ئېشىپ قاپتۇ،

ئالدىمىزدىكى پەرزەنتلىرىمىز،

ئۇ بىر خارابى دۇنيا ئىكەن.

قاچان كەلدىم يات ئەلگە،

سەرسانلىقتىن خورلاندىم،

يۇرتسىزلىقنىڭ دەردىدىن،

شۇنداق بەكمۇ زارلاندىم.

بىلىپ بىلمەي ئىنسانلارغا،

چاي قۇيۇپمۇ ھېرىپ قالدىم،

دېدى، ئەتتى دېگەن گەپتىن،

شۇنداق بەكمۇ تويۇپ كەتتىم.

ئۆزى بىلمەي ئادەملەر،

زېھنى ھەققە تىقار كەن،

قورساق كۆپۈپ سۆزلىسىڭىز،

ھەممىنى سىزگە ئارتار كەن.

ئارىلاشمىسىڭىز ئىنسانلارغا،

ئۇنىڭغا تېخى سۆزلىشەركەن،

بارمىسىڭىز سورۇنلارغا،

ھالىغا باقماي ياراتماسكەن.

ھەجەپ ئېسىل ھەمشىرە قىز دەپ.

ئۈرۈمچىنىڭ ئېسىل قىزلىرى،
ساپلا مېنىڭ دوستلىرىمدى،
يىگىتلەرنىڭ ئالدىلىرى،
ئاساسى جەھەتتىن مۇھەببەتتىمىدى.

ئۆز ئۆزىنى ماختاپتۇ دەپ،
مازاق قىلىپ كۈلۈپ كەتمەڭ،
يىگىتلىرىنى ئەسلەپتۇ دەپ،
چۆچەك قىلىپ كۆتۈرۈپ يۈرمەڭ.

چۈنكى ياشلىق ئىنسان ئۈچۈن،
شۇنداق گۈزەل ھايات ئىكەن،
يۇرتىڭىزدا ياشىغان،
ئۇ بىر غەمىسىز دۇنيا ئىكەن.

چۈنكى ياشلىق ھاياتنىڭ،
شېرىن - شېكەر ئەسلىملىرى ئىكەن.
يۇرت تېشىدا ياشىغان،

چۈشسە سىزگە ھاجىتى ،
تونۇماي تۇرۇپ ئىزدىشە ئىكەن ،
تۈگەتكىچە ئىشلىرىنى ،
راسا سىزنى ماختىشار ئىكەن .

تۈگىتىپلا ئىشلىرىنى ،
سىزنى سۆكۈپ چىقىشار ئىكەن ،
ئانىسىنىڭ ھەقىقى بار دەك ،
سىزدىن باتناپ يۈرىشە ئىكەن .

تاپماق بولسا يۈز ئابروئي ،
مېھمانغا تەكلىپ قىلىشار ئىكەن ،
داستىخاننى سىزگە راسلاپ ،
زورلاپ راسا يېگۈزەر ئىكەن .

بىلمەي ئەزىز مېھمانلار ،
ئىشتەي بىلەن يېيىشە ئىكەن ،
پوق گال ئۈچۈن تۇغۇلغاندەك ،
بىر دەمدىلا ئېرىشەر ئىكەن .

ئۇيغۇرۇم دەپ ۋاي دەپ قويسا،
كۆرەگلىشىپ كېتىشەر ئىكەن،
ئۇنتۇپ ئۆزلىرىنىڭ ئۆتمۈشلىرىنى،
قېنىغا پاتماي قىلىشار ئىكەن.

كۆگۈل تارتىپ سىرداشسىڭىز،
سىزدىن بەكرەك سىردىشار ئىكەن،
ئۆزىنىڭكىنى ئۇنتۇپ قېلىپ،
سىزنىڭكىنى دېيىشەر ئىكەن.

دېگەندىمۇ سىرداش سۆزلەر،
پەقەت ئەينى چىقمايدىكەن،
ئالتۇن - كۆمۈش پەتنۇسلاردا،
گازىر - پۇرچاق تۇغۇلىدىكەن.

دەيدىغاننى دەپ بولۇپ،
ئۆزىنى ئاپپاق دېيىشەر ئىكەن،
باشقىلارنى دۆت كۆرۈپ،
ئۆزىنى ئەقىللىق چاغلىشار ئىكەن.

سۆزۈم بىر ئاز كۆپ بۇپ قالدى،
مېنى ساراڭ دەپ قالماڭ،
نەدىن تېپىپ يازغاندۇ دەپ،
بەكمۇ ھەيران قىلىپ قالماڭ.

ئون بىر يىلنىڭ ئىچىدە،
كۆردۈم ھەرخىل ئىنسانلارنى،
بىلمەي قېلىپ ئىنسانلارنى،
تارتتىم ھەرخىل كۈنلەرنى.
ئەگەر بەرسىڭىز رۇخسەت،
داۋامىنى دەپ بېرەي،
قانداق قىلىش توغرىلۇق،
ئازراق مەسلىھەتمۇ بېرەي.

بىردەمدىلا تۆت باش،
بىر يەرگە جەم بولار ئىكەن،

بىر - بىرىنى يالىشىپ،
ئاپاق - چاپاق ئۆتەر ئىكەن.

ئۆزىتىپلا مېھمانلارنى،
شۇنداق سەتلەپ تىللار ئىكەن،
ئاڭلاپ قالسا سەت بولارنى،
زادى پەقەت ئويلىماسكەن.

ئاچ قالغان بۇ بۆرىلەر،
ھەممىنى يەپ مېڭىشتى،
ئاشقىنىنى سەپ بەرسەم،
ياق دېمەي ئەپ مېڭىشتى.
ئەپلەپ - سەپلەپ دوست بولۇپ،
ئىچ سىرنى ئېلىش ئىكەن،
ئورۇپ - سوقۇپ گال كانىغا،
ئەدىپنى بېرىش ئىكەن.

ھازازۇلدىن ھەممىسى،
ئاجايىپ بەك قورقۇش ئىكەن،
تىللاپ، سەتلەپ تۇرسىمۇ،
خۇشامەت قىپ تۇرىش ئىكەن.

كېلىشكە چكە مېجەزلىرى،
غەيۋەتكە راسا چۈشەلدى،
بىلىشكە چكە بىر - بىرنى،
يالغان ھىجىيىپ يۈرەلدى.

ئۆتمەي نەچچە ئايدىلا،
دوست بولۇشۇپ يۈرەلدى،
ئالدىلىرىدا جېنىم دەپ،
ئارقىسىدىن تىلالدى.
پايدىلىنىپ بۇنىڭدىن،
ئىچى پۇشۇپ يۈرگەنلەر،
ئۇيالماستىن ئوتتۇرىدا،
گەپ توشۇپ يۈرشەر ئىكەن.

پۇرسەتپەرەس ئادەملەر،
گەپ كوچىلاپ تۇرشار ئىكەن،

يالغان ياخشىچاق بولۇپ،
ئوتتۇرىدا داينى چېلىشار ئىكەن.

تۆت كۈندىن قارىسىڭىز،
شۇنداقمۇ سەت سېسىشار ئىكەن،
ئۆپكىلىرىنى چۈۈۋۈشۈپ،
يېسىپلىرىنى قويۇشار ئىكەن.

جان دوست بولۇپ ئۆتكەندە،
شەرىپتى ھەسەل ئىكەن،
كۆگۈللىرى ئاغرىشقاندا،
پوقتىن بەتتەر سېسىق ئىكەن.
دوستلار دوست - دوست ئۆتكەندە،
باشقىلىرى تونۇشمايدۇ،
كۆگۈللىرى ئاغرىشقاندا،
شەرىپم كۈنلىرىنى ئۇنتۇشىدۇ.

كېلىشكە چكە مېجەزلىرى،
دوست - دوست بولۇپ ئۆتەلىدى،

بېلىشكە چكە بىر - بىرىنى،
ئۆپكىلىرىنى چۈگالىدى.

قارا قاش بىلەن يۈرۈڭلەشەن ھەلەكەتتە نەقەدە زىرەپ
بۇنداق ئىشلار بىر ئەمەس،
قايتىلىنىپ بولۇۋەردى،
گەپنى توشۇپ يۈرگەنلەر،
بىر چەتتە مات بۇپ قېلىۋەردى.

شۇڭا كىرىپ ئوتتۇرىغا،
دەرسنىمۇ ئۆتمەيلى،
كۈتۈپ تۇرۇپ ۋاقتىنى،
ئۆزلىرىگە بېرەيلى.
چۈنكى بىز دۈشمەن ئەمەس،
ئۇيغۇردىن باشقا قالماق ئەمەس.
ۋە ياكى نېنى پۈتۈن ئالاھىدە،
ھۆر- پەرى مىللەتمۇ ئەمەس.

ئەگەر بەرسىڭىز رۇخسەت،
يەنە ئازراق سۆزلەپ ئۆتەي،
نورۇزدىن كېيىنكى،
قىزىقچىلىقىمۇ دەپ ئۆتەي.

داپنى چېلىپ يۈرگەنلەر،
گەپكە شۇنداق ئۈستىكەن،
بۆجى كۆرسىتىپ باشقىلارنى،
ئۆزىنى بىلمەي يۈردىكەن.

ھاياتلىقتا ئىنسانلاردا،
زىددىيەتلەر بولىدىكەن،
ۋاقتلارنىڭ ئۆتۈشى بىلەن،
ھەممە ئىشلار تۈزىلىدىكەن.
شۇنىڭ ئۈچۈن خانىم - قىزلار،
دىققەت قىلايلى ھەممىمىز،
زىددىيەتلىشىپ قالغانلارنى،
ئېچىشمايلى باشقىمىز.

ياخشى ئۆتسۇن دوستلار دەپ،
سەكرەپ ئۆتتۈرۈشكە چۈشمەيلى،

دەرس ئۆتۈپ باشقىلارغا،
مالىم بولۇپ يۈرمەيلى.

قارا قاش بىلەن يورۇڭقاشتى،

يەنە بىرنى سورىسىڭىز،

ئۇيغۇرۇمنىڭ دەرنىكىدى.

كەپتۇ نورۇز بايرام دەپ،

كەلسە سېنىڭ ئەقلىڭگە،

خالغىنىڭنى سوۋغا قىل،

ئاشۇ ئەزىز خەلقىڭگە.

قاراپ تۇرۇپ ياخشى ئىشنى،

يامىنىغا ئۆرمىگىن،

ياخشى ئىشقا قوپقانلارغا،

چىدىماسلىق قىلمىغىن.

قېرىندىشىم ئۇيغۇرۇم،

خاتىرىڭىزنى جەم قىلىڭ،

تامايىم يوق مېنىڭكى،

دەرنەكتىكى ۋەزىپىدىن.

يېزىپ قويۇپ سەھرا قىزنى،

قالدىم قۇرۇق بالاغا،

نورۇز بۈگۈن بايرام دەپ،
ياخشى ئىشنى ئويلاپتىمەن،
بىر بولسىمۇ ئۇيغۇرۇمنىڭ،
ئابرويى بولسۇن دەپتىمەن.

بېرىپ بىزنىڭ تۆت ئۇيغۇرغا،
ئازراق كۆڭۈل سوۋغىسىنى،
بىلمەپتىمەن بەزىلەرنىڭ،
سۆزلەپ غاچاپ كېتىشىنى.
يامان ئىنسان ئەمەستى،

شۇنچە ئېسىل خانىم - قىزى،
ياۋروپادا ئۇيغۇرلارنى،
كۆتۈرۈۋاتقانمۇ دەل شۇلارنى.

بىرى بىزنىڭ ئۇيغۇر،

رەسسام خانىمىدى،

بىرى بىزنىڭ،

مۇزىكانتىمىز كىچىك قىزى.

قالغانلىرىنىڭ بىرى بولسا،

داپ چالغان شۇ داڭ - داڭچىغا،
ئازراق سىگنالمۇ بېرىپ قويدۇم.

ئۆتۈنۈپ سوراي خانىم - قىزلار،
يامان ئادەتنى تۈزىتىلى،
قىسقىغىنە بۇ دۇنيانىڭ،
لەززىتىنى كۆرەيلى.
ئوقۇپ مېنىڭ يازغىنىمنى،
ھەممە يەردە تىللاپ يۈرمەڭ،
باشقىلارنىڭ غەيۋەتلىرىنى،
تاۋاققا يۆگەپ كۆتۈرۈپ كەلمەڭ.

چۈنكى ئايال زاتىنىڭ قېنىدا،
ئازدۇر - كۆپتۈر بار بۇ ئىللەت،
ئۇندىن باشقا باردۇر يەنە،
ھەرخىل ئېسىل گۈزەل خىسلەت.

ئايال زاتىنىڭ ئۆزى بىر،
ئاللاھ ياراتقان ئۇلۇق ئانا ئىكەن،

چۈشەنمەستىن مەنسىنى،
تارتىپ چىقىشتى سوراققا.

ئەقىللىق شۇ ئىنسانلار،
بەكمۇ ياخشى پايدىلىنىپتۇ،
ئۆچ ئالماق بۇپ بىر - بىرىدىن،
مېنى سۆرەپ چىقىشىپتۇ.
كېيىن بىلسەم باشقىلاردىن،
راسلا سەھرا قىزلىرىكەن،
بەس تاللىشىپ ئۆزلىرى بىلەن،
يۈرگەنلەرنىڭ بىرلىرىكەن.

قانداق دېگەن ئىنسانلار بۇ،
شۇنداق قاپاق بولارمۇ،
شۇنچە ياشقا كىرىشىپمۇ،
بۇنداق نادان بولارمۇ.

ئىچىم پۇشقاچ ئازراق،
بۇنى مەن يېزىپ قويدۇم،

ئەينەن قۇياش نۇر ئىكەن.
ئۇنىڭ يۇمشاق باغلىرى،
چەكسىز كەتكەن دېڭىز ئىكەن،
ئۇنىڭ خۇش خۇي پۇراقلىرى،
جەننەتتىكى ئىپار ئىكەن.
ئايال زاتىنىڭ ئۆزى بىر،
بۇ دۇنيانىڭ بەرىكىتى ئىكەن،
ئۇنىڭ تاتلىق تىللىرى،
بۇ دۇنيانىڭ شەرىپتىكەن.

ئۇنىڭ سۈمبۇل چاچلىرى،
بۇ دۇنيانىڭ يوللىرى ئىكەن،
ئۇنىڭ خۇمار كۆزلىرى،
بۇ دۇنيانىڭ سىرلىرى ئىكەن.

ئايال زاتىنىڭ ئۆزى بىر،
بۇ دۇنيانىڭ بارلىقى ئىكەن،
ئۇنىڭ پۈتۈن بارلىقلىرى،
بۇ دۇنيانىڭ بايلىقى ئىكەن.
شۇنىڭ ئۈچۈن خانىم - قىزلار،

ئۇنىڭ ئاچقان قۇچاقلىرى،
يەتتە جەننەتنىڭ بىرى ئىكەن.

ئۇنىڭ قىلغان مېھنەتلىرى،
بۇ دۇنيانىڭ گوھىرى ئىكەن،
يېتۈلدۈرگەن پەرزەنتلىرى،
ئاشۇ جەننەتنىڭ مېۋىلىرى ئىكەن.
ئايال زاتىنىڭ ئۆزى بىر،
ئون بەش كۈنلۈك تۇلۇن ئايكەن،
ئۇنىڭ ئېسىل خىسلەتلىرى،
چاقناپ تۇرغان يۇلتۇزلار كەن.

ئۇنىڭ ھۆسنى - جاماللىرى،
تەشۋىرلىگۈسىز گۈزەل ئىكەن،
ئۇنىڭ خۇلقى - مېجەزلىرى،
جەننەتتىكى ھۆر - پەرىلەر ئىكەن.

ئايال زاتىنىڭ ئۆزى بىر،
شۇنداق گۈزەل دۇنيا ئىكەن،

ئۇنىڭ خۇش خۇي كۈلۈشلىرى،

ئىشلىرىڭىز يۈرۈشمىسە،
كانىيىڭىزنى كەرەمەڭ بىزگە.
ساراڭلىقىڭىز تۇتقاندا،
يۈگۈرۈپ كەلمەڭ ئالدىمىزغا،
ئىچىپ - خامۇش كىرگەندە،
قول كۆتۈرمەڭ بېشىمىزغا.

كۆرۈپ كىچىك نارسىدىلەرنى،
كۆز قىرىڭىزنى تاشلىماڭ،
نەپسىڭىزنى يىغالماي،
ئەسكىلىكنى قىپ سالماڭ.

ھايات بولسا ئانىڭىز،
يۈدۈپ يۈرۈپ بېقىۋېلىڭ،
قالغان ئاجىزىلەرنى،
تۆرگە چىقىرىپ كۈتۈۋېلىڭ.

كۆپ سۆزلەشنىڭ ھاجىتى يوق،
مۇشۇنچىلىك يېتىپ قالار،

بىر - بىرىمىزنى ئايالى،
ئاللاھ بەرگەن بۇ خىسلەتنىڭ
ھۇزۇرىنى كۆرەيلى.
سالام ئەزىز ئەركەكچانلار،
سىزمۇ قۇلاق سەپ قويۇڭ،
ئايال زاتىنىڭ خىسلىتىنى،
مەھكەم ئەسكە ئەپ قويۇڭ.

ئۇماق-تاتلىق خوتۇن - بالىلىرىڭىزنى تاشلاپ قويۇپ
شەمۇ شەگە كېتىپ قالماڭ،
يالغۇز قالغان قىز - چوكاننىڭ،
ئۆيىگە ئالدىراپ كېرئالماڭ.
ھەممە ئىشنى ئارتىپ قويۇپ،
ئايال زاتىنىڭ بويىنىغا،
ئەتىگەندىن كەچكىچە،
بىكار يۈرمەڭ كۈچىدا.

قورساقلىرىڭىز ئاچ بولسا،
سەت قارىماڭ كۆزىمىزگە،

ئىتوت: نورۇز بوۋاي ۋە نورۇزخان

ئىككىسى ئىككى ياقىن تەڭلا چىقىدۇ.
چىرايلىق كىيىنگەن نورۇزخان، قولىدىكى
يوغان تاۋاقنى ئاران كۆتۈرگەن ھالدا
سەھنىنىڭ ئوڭ تەرىپىدىن چىقىپ كەلدى:
تەقى - تۇرقى كېلىشكەن، نورۇز بوۋاي
بولسا بېشىغا چىمەن دوپپا، ئۇچىسىغا ئاپپاق
ئۈزۈن تون ئۇنىڭ ئىچىگە كەشتە تىكىلگەن
ئاق كۆينەك، بەللىرىدىكى شايى پوتىلىرى
بىلەن تېخىمۇ سىپايە ۋە ئۆلىمالاردەك تەمكىن
ھالدا سەھنىنىڭ سول تەرىپىدىن چىقىپ
كەلدى:

ئا - (نورۇز بوۋاي)
ئەسسالامۇئەلەيكۇم نورۇزخان قانداق
ئەھۋاللىرى، ئۈزۈن بولدى كۆرۈشەلمىدۇق،
ئامان - ئېسەن تۇردىلىمۇ؟

ب - (نورۇزخان)

ئەقلى توشقان ئەركەك جانلار
ئۆزلىرىمۇ بىلىپ قالار.
بۇرۇن بىلمەي قىلغان بولسا،
ئەمدى خىجىل بولۇپ قالار،
ئايال زاتىنىڭ خىسلەتلىرىدىن،
ئۆزلىرىمۇ ھەيران قىپ قالار.

ئاللاھ بەرسۇن ھەر كىمنىڭ
دىللىرىغا ئىماننى،
ئاللاھ بەرسۇن ھەر كىمنىڭ
كۆڭۈللىرىگە ئىنساپنى.

غېربانە بۇ يۇرتتا،
ئاللاھ بىزگە يۆلەكتۈر،
ئۇ دۇنيانىڭ سەپىرىدە،
ئاللاھ بىزگە ھەمراڧدۇر.
ئامىن.

2007 - يىل 4 - ئاينىڭ 6 - كۈنى

مىيۇنخېن گېرمانىيە

ب - كۈلۈپ كېتىپ:

ۋاي رەھمەت، رەھمەت نورۇز بوۋاي، مەن تېخى ئۆزلىرىنى، مېنى ئۇنتۇپ قالغان ئوخشايدۇ دەپ بايا قاتتىقراق تېگىپ قويۇپتىمەن كەچۈرسىلە، ھە كەچۈرسىلە.

ئا. بېشىنى لىگىشتىپ تۇرۇپ:

ھېچ قىسى يوق نورۇز خانىم، ھېچ قىسى يوق. ۋاي نورۇزخان بۇ يوغان تاۋاقنى كۆتۈرۈپ نەگە ماڭدىلا؟

ب. نازلانغان ھالدا كۈلۈپ تۇرۇپ:

ۋاي توۋا نەگە دەيلىغۇ نورۇز بوۋاي.

1. يىغىلىپتۇ ئەل جامائەت،

ھەممە قىلىپ تەييارلىقنى،

ۋە ئەلەيكۇم ئەسسالام نورۇز بوۋاي.
(دومىساغان ھالدا بېيىتنى باشلىدى)

كۈنلەر ئۆتتى ئاي ئۆتتى
كۆرمىدىمغۇ يۈزلىرىنى،
كەپقاپلىغۇ بۇ ياققا،
كۆرسەتكىلى ئۆزلىرىنى.

ئا- قاققلاپ كۈلۈپ كېتىپ- باغا قاراپ:

1. ئەي نورۇزخان تىگشىغايلا،
مەندىن پەقەت رەنجىمگەيلا،
ئەسلەپ كەلدىم ئۆزلىرىنى،
ئايىدەك گۈزەل يۈزلىرىنى.

2. ماكانلىرىم ئالماشسىمۇ،
ئادەملەر ياتلاشسىمۇ،
ئۇنتۇمايمەن ھېچ بىر زامان،
ئۆزلىرىدەك نورۇزخاننى.

باللار، خۇددى باھاردىكى رەگمۇ رەڭ گۈل -
چېچەكلەرگە ئوخشايتتى.
بۇ خۇشاللىق ئادەملەر قاينىمى ئىچىدىن نورۇز
بوۋاي چىقىپ كەلدى، دە ئۇياق - بۇياققا
بېشىنى بۇراپ نورۇزخاننى ئىزدەشكە
باشلىدى:

نورۇز بېيتى

ئىزدەش:

1. ئۇياق - بۇياققا قارايمەن،

ھېچ بىر ياقتا كۆرمەيمەن،

قېنى ئۆزلىرى نورۇزخان،

ئىزدەپمۇ تاپالمايمەن.

خانىملار توپى ئىچىدىن ياشقنە چىرايلىق

بىر خانىم ئورنىدىن تۇردى، دە - كۈلۈپ

تۇرۇپ جاۋاپ بېرىشكە باشلىدى:

1- قېتىملىق نورۇزخاننىڭ قىياپىتىدىكى

كىيىم ئالماشتۇرۇلغان) ئىدى.

جامائەتمۇ ئۈنتۈماپتۇ،

سىلىدەك ئېسىل نورۇز زاتىنى.

ھېلىمۇ كېچىكمەي دەل ۋاقتىدا كەلدىلا بۇ
تاۋاقنى شۇ يەرگە ھازىرلىدىم، قېنى ماڭسىلا
نورۇز بوۋا كېچىكىپ قالمايلى:

سەھنە ئۈستىدىكى نورۇز بوۋاي بىلەن
نورۇز خان ئۆزلىرىنى كۈتۈپ ئولتۇرغان
جامائەتنىڭ ئىچىگە كىرىپ كەلدى ۋە
تاۋاقتىكى نورۇز تاتلىق چاشقىسىنى
(كەمپۈتلەرنى) جامائەتكە چاچتى.

نورۇز خۇشاللىقىغا چۆمگەن جامائەت ئۆز
ئىختىيارى بىلەن نورۇزغا تەييارلىغان ھەرخىل
قىزىقارلىق نومۇرلىرىنى كۆرسىتىشىپ گاه
كۈلۈشۈپ، گاه ئوينىشىپ، بارغانسېرى
قىزىپ جانلىنىپ كېتىشكە باشلىدى.

رەڭمۇ رەڭ مىللىي كىيىملەرنى كىيىپ
خۇش ناۋا مۇقاملىرىغا ئۇسسۇلغا چۈشكەن
خانم - ئەپەندىلەر، قىز - يىگىتلەر، ئوماق

ب- 3. ئاز گەپ قىلىپ تۇرۇڭ،
كۆزنى تولا قىسىمىڭ،
ئادەم بار - يوق دېمەستىن،
شەرەتنى ئازراق قىلىڭ.

ئا- 4. ۋاي ئاستىراق سۆزلىڭ،
يوق بالانى تاپمىڭ،
قاراپ تۇرۇپ ئادەمنى،
خوتۇن - چاقسىز قويمىڭ.

ب- 4. سىزمۇ بايقاپ سۆزلىڭ،
ھەممىنى ماڭا ئارتىمىڭ،
يېنىمدىكى ئەركەككە،
ئوبدان قاراپ بېقىڭ.

ئا- 5. دەيدىغاننى دەپ بولدۇم،
دەككەننىمۇ يەپ بولدۇم،
ئاران كەلگەن نورۇزدا،
چاقچاقنىمۇ قىپ بولدۇم.

جاۋاپ:

ب- 1. نورۇز بوۋاي دەپ قويسام،
مېنى موماي دەپ قالماڭ،
كەلسە - ماڭسلا دەپ قويسام،
يالغۇزمىكن دەپ قالماڭ.

ئا- 2. سىزنى موماي دېمىدىم،
ئەتىرگۈلگە ئوخشاتتىم،
كەلسە - ماڭسلا دېگەنگە،
بەكمۇ خۇش بولۇپ كەتتىم.

ب- 2. ھەجەپمۇ بالكەنسز،
چاقچاقنىمۇ بىلمەمسز،
قاراپ تۇرۇپ ئادەمنى،
يوق بالاغا قويامسىز.

ئا- 3. دەيدىغاننى دەپ بولۇپ،
چاقچاق قىلدىم دېمىگە،
نازلانماستىن ئۇياقتا،
يېنىمغا تېزرەك كېلىڭە.

